

Aanbevelingen

- Verpleegkundigen en verzorgenden zijn geneigd om dagelijkse activiteiten van bewoners over te nemen en deze activiteiten zelf uit te voeren in plaats van de bewoner de activiteit te laten uitvoeren. Om dit te veranderen is bewustwording nodig, bewustwording van eigen gedrag en mogelijke consequenties hiervan. Deze bewustwording kan worden verkregen door middel van video-observaties van bijvoorbeeld het ontbijtmoment in de woonkamer van het verpleeghuis.
- Om de grote mate van inactiviteit te verkleinen, zouden verpleeghuisbewoners gestimuleerd moeten worden in dagelijkse activiteiten (ADL (algemene dagelijks levensverrichtingen)) en met name HDL (huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen)) op hun afdeling. Hierbij hebben verpleegkundigen en verzorgenden een sleutelrol. Zij kunnen bewoners stimuleren om bijvoorbeeld hun eigen brood te smeren, te helpen bij het dekken van de tafel of zelf drinken in te schenken (eventueel met ondersteuning). Om verpleeghuisbewoners te stimuleren in dagelijkse activiteiten, zouden zij meteen vanaf het moment van opname gestimuleerd moeten worden in activiteiten die aansluiten bij de persoonlijke voorkeuren van de bewoner en activiteiten die zij thuis ook nog uitvoerden.
- DAIly NURSE is een verpleegkundige interventie die verpleegkundigen en verzorgenden helpt bij het stimuleren van de dagelijkse activiteiten en de zelfredzaamheid van verpleeghuisbewoners. De interventie bestaat uit educatie, coaching en beleid. Om de interventie in het verpleeghuis toe te passen is een handleiding ontwikkeld en deze handleiding is beschikbaar op de website.

Dagelijkse activiteiten van verpleeghuisbewoners en de rol van verpleegkundigen en verzorgenden

www.academischewerkplaatsouderenzorg.nl

Mirre den Ouden

Het proefschrift van Mirre den Ouden vindt u via onze website of kunt u bij ons opvragen.

Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg
p/a Maastricht University
Vakgroep Health Services Research - DUB 30
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Telefoon: +31(0)43 - 38 81570
Email: ouderenzorg@maastrichtuniversity.nl
Website: www.academischewerkplaatsouderenzorg.nl
Volg ons
@ouderenzorgZLim

Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg

Maastricht University

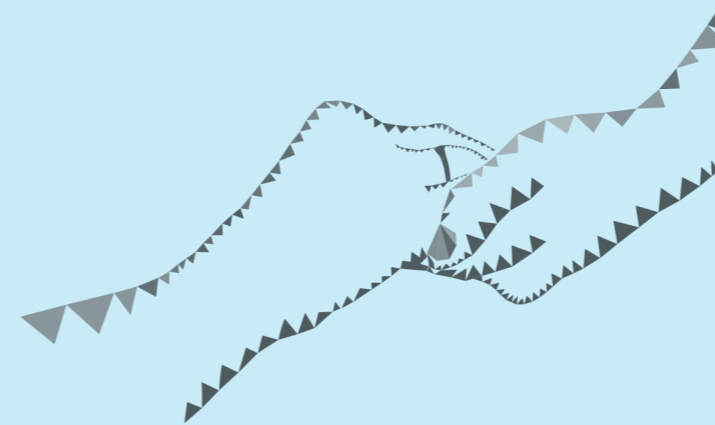
Wat zijn de dagelijkse activiteiten van verpleeghuisbewoners?

Wat is de rol van verpleegkundigen en verzorgenden bij de dagelijkse activiteiten van verpleeghuisbewoners?

Kan een interventie ervoor zorgen dat verpleegkundigen en verzorgenden verpleeghuisbewoners meer stimuleren in dagelijkse activiteiten en zelfredzaamheid?

Dat zijn de kernvragen in het proefschrift van **Mirre den Ouden**.

De titel van haar proefschrift luidt: *'Every step counts. Daily activities of nursing home residents and the role of nursing staff.'*

Aanleiding

Bewegen heeft veel positieve effecten, ook voor kwetsbare doelgroepen zoals verpleeghuisbewoners. Alleen al deelname aan dagelijkse activiteiten heeft een positieve invloed op het lichamelijk functioneren en de kwaliteit van leven van bewoners. Toch zijn verpleeghuisbewoners inactief. Verpleegkundigen en verzorgenden spelen een sleutelrol in het stimuleren van dagelijkse activiteiten en zelfredzaamheid van bewoners omdat zij 24 uur per dag in de directe omgeving zorg leveren.

Doelstellingen

1. Inzicht krijgen in de dagelijkse activiteiten van verpleeghuisbewoners en de rol van verpleegkundigen en verzorgenden bij deze activiteiten.
2. Inzicht krijgen in de mate waarin verpleegkundigen en verzorgenden zelf ervaren dat ze activiteiten stimuleren bij verpleeghuisbewoners.
3. Het ontwikkelen van een toepasbare interventie die verpleegkundigen en verzorgenden kunnen gebruiken om verpleeghuisbewoners te stimuleren in dagelijkse activiteiten en zelfredzaamheid.
4. Het evalueren van de impact van deze interventie op zowel het gedrag van verpleegkundigen en verzorgenden als de activiteiten van verpleeghuisbewoners.

Methoden

Om de dagelijkse activiteiten van verpleeghuisbewoners en de rol van verpleegkundigen en verzorgenden bij deze activiteiten in kaart te brengen (doelstelling 1), is er een observatiestudie uitgevoerd in zeven Nederlandse verpleeghuizen waar in totaal 723 bewoners verbleven.

De MAINTAIN-behaviors vragenlijst is gebruikt om inzicht te krijgen in de mate waarin verzorgenden en verpleegkundigen zelf ervaren dat ze activiteiten stimuleren bij bewoners (doelstelling 2). Deze vragenlijst is afgenomen bij 368 verpleegkundigen en verzorgenden uit 41 Nederlandse verpleeghuizen.

De interventie (doelstelling 3) is ontwikkeld op basis van de genoemde observaties en vragenlijsten, een literatuuronderzoek en interviews. Binnen een pilotstudie op 6 afdelingen van twee verpleeghuizen is de haalbaarheid van de interventie onderzocht.

In een quasi-experimentele studie is de impact van deze interventie onderzocht (doelstelling 4). Hier namen vier verpleeghuizen aan deel, twee in de experimentele groep en twee in de controle groep. Door middel van video-opnames van het ontbijtmoment tijdens een voor- en een nameting is de rol van medewerkers, de betrokkenheid van bewoners bij de dagelijkse activiteiten en de context onderzocht.

Resultaten

Verpleeghuisbewoners zijn inactief. Zij werden het meest geobserveerd tijdens slapen, niets doen of TV kijken. De meest voorkomende ADL activiteiten (algemene dagelijks levensverrichtingen), waren zichzelf verplaatsen en eten en drinken. HDL activiteiten (huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen) zoals tafel dekken, brood smeren en planten water geven, werden zelden geobserveerd. Dit komt overeen met de vragenlijst waarin verpleegkundigen en verzorgenden aangeven dat ze huishoudelijke activiteiten minder vaak stimuleren dan ADL en

algemene activiteiten. Wanneer verpleegkundigen en verzorgenden betrokken zijn bij de ADL en HDL activiteiten van de bewoners, dan nemen zij bijna de helft van deze activiteiten over.

De ontwikkelde interventie, genaamd DAILY NURSE bestaat uit drie componenten: educatie, coaching en beleid. Uit de pilot kwam naar voren dat de interventie toepasbaar is in de dagelijkse zorgpraktijk en dat het verpleegkundigen en verzorgenden kan helpen om dagelijkse activiteiten en zelfredzaamheid van bewoners te stimuleren. Uit de resultaten van de quasi-experimentele studie blijkt dat de rol van verpleegkundigen en verzorgenden (ondersteuning of overname) in de ontbijtactiviteiten van bewoners niet verschilt na invoering van de interventie. Wel zijn de bewoners meer betrokken bij deze activiteiten en zijn er veranderingen te zien in de context; stimulerende omgeving door gedekte tafels en medewerkers die elkaar feedback geven.